

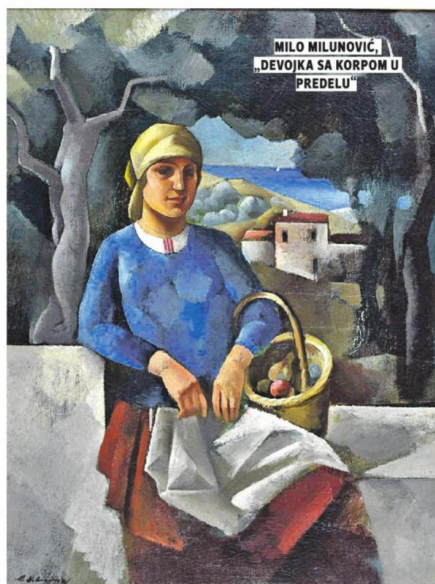
Datum: 09.12.2018
 Medij: Blic
 Rubrika: Kultura
 Autori: Miona Kovačević
 Teme: Vojska Srbije

Napomena:
 Površina: 887
 Tiraž: 50000

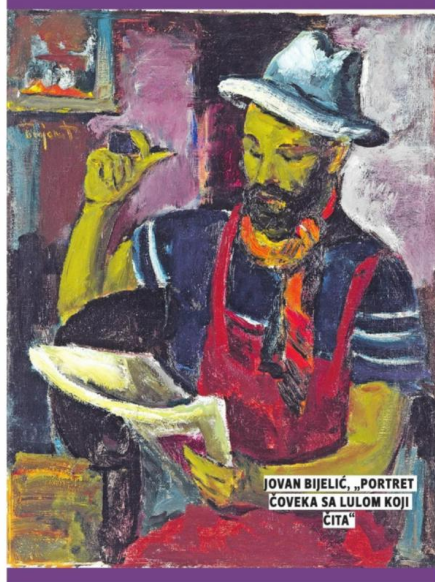

Naslov: Blago iz privatnih kolekcija, sad i nikad više

Strana: 26,27

MILO MILUNOVIĆ,
 „DEVOJKA SA KORPOM U
 PREDELU“

JOVAN BIJELIĆ, „PORTRET
 ČOVEKA SA LULOM KOJI
 ČITA“

IZLOŽBA

“SRPSKO SLIKARSTVO 1900-1950” U
 GALERIJU DOMA VOJSKE

Blago iz privatnih kolekcija, sad i nikad više

MIONA KOVAČEVIĆ

“Lako je bilo sklopiti, bilo je teško dobiti. Privatni kolekcionari su nam dali svoje slike na poverenje, pristali bez reči, jer naše ministarstvo kulture ne bi moglo da izdrži da plati osiguranje za njih”, kaže za “Blic nedelje” Nikola Kusovac, autor postavke.

N a izložbi u Domu Vojске u Beogradu, čiji je organizator Fondacija “Plavo”, nalazi se preko 60 dela četrdeset troje umetnika koja su pozajmili 17 kolekcionara. Kuriozitet je što su ova dela retko ili uopšte nisu viđena u javnosti.

– Izložbu sam nazvao “Sad i nikad više”. Pravio sam nekoliko takvih u životu, jednu 1965, drugu osamdesetih. To su neke stvari koje se više

neće ponoviti i ova izložba jedna je od tih. Ove slike nisu u posedima muzeja. Država nam je postala, naše ministarstvo za kulturu odvaja malo, muzeji slede ministarstvo, pa u poslednjih desetak godina dela idu kod onih koji su finansijski potentni. Kao i svaki muzealac, jedno vreme sam kolekcionare doživljavao kao konkurenciju, a posle sam shvatio da sam u krivu. I dalje mi je žao, ja više volim

kad slika dođe u muzej, ali pomoći nema. Videćete ovde šta sve mi držimo u privatnim rukama i biće toga sve više i sve bolje, a sve slabije kod muzeja i galerija – smatra Kusovac.

TRI GRACIJE

Od zaista zadivljujućih eksponata ističe “Tri gracije” Milana Konjovića, prvi put među nama. Kupljene su u Parizu prošle godine.

– Za Konjovića smo znali da postoji, ali nismo znali da je tako monumentalna i moćna slika. Evo, gledam Joba iz dvadesetih godina, da se zamrznete, to je biser nad biserima. Tu je “Devojka sa kotaricom” Mila Milunovića vrlo retko izlagana, Sava Šumanović koji je sliku poklonio likovnom kritičaru Todoru Manojloviću, pa Branko Popović, koji je bio blizak saradnik Nadežde Petrović – nabraja Kusovac.

I Nadeždina “Gračanica” je u Domu vojske. Ova izložba je, inače, neka vrsta omaža Nadeždi, kaže autor izložbe.

– Ona mi je odredila sadržaj. Rekla je da, ako u umetnosti nema nešto od onoga odakle potiče, od naroda kome pripada, onda nema ni umetnosti. Za Pedu Milosavljevića kažu da je naš najevropskiji, najzapadnjačkiji srpski slikar, ali ne po tome što je uzeo od Evrope, nego po onome što joj je dao. Ovde su oni koji daju. Oni koji uzimaju nikada me nisu zanimali – ističe bivši kustos Narodnog muzeja.

SA SRPSKOG STANOVIŠTA

Kusovac napominje da je prva polovina 20. veka, što se tiče srpskog učešća u evropskoj likovnoj sceni, odnosno gorepomenutog davanja, skromnija od druge polovine. Tim periodom će se baviti na

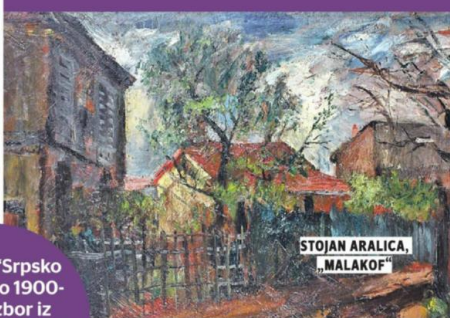
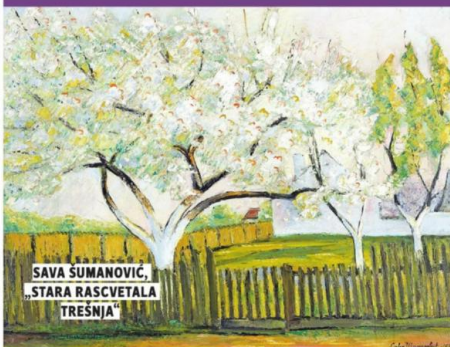
sledećoj izložbi.

- To moje gledanje je srpsko stanovište (estetičko, ne političko) i mnogima se neće dopasti, pogotovo ne u Beogradu. Beograd nije sklon da sa srpskog stanovišta nešto gleda, a ja jesam. Prepisivači me ne zanimaju. Mnogi se s tim neće složiti, ali to je moj stav. I ova izložba je moj stav, ali i izvesna kritika Muzeja savremene umetnosti i Narodnog muzeja. Kod njih nema stava, a to nije dobro. Praviti nešto a ne znati šta radite je opasnost. To se dogodilo i kod jednih i kod drugih - ocenjuje naš sagovornik i potom se nadovezuje:

- Oni nisu dobro predstavili ono što imaju. Ne vidi se šta hoće da kažu. Ako kažu, ovo je pregled naše umetnosti kroz istoriju, ja ću vam odmah reći da nije. U tome je stvar. U Muzeju savremene umetnosti nema najboljih naših slikara druge polovine 20. veka. Za mene su to oni koji su najradikalnije rešili probleme moderne umetnosti: Aca Tomašević, Lazar Vozarević, Lazar Vujaklija, Bogić Risimović Risim i tako redom... Tih nema. Tamo nećete videti sve one koji su čestito i dobro stajali i imaju čist naboj, a izlaze iz onoga što je naše (uvreženo) stanovište. Zbog toga ovo i radimo, da pokažemo da postoje vrednosti koje se ne vide. Ovde ih činimo vidljivim i pokazujemo da imamo, fala bogu, sa čim pred Milošom - poručuje Nikola Kusovac.

Medu eksponatima su i dela Leona Koena, Marka Murata, Bete Vulkanović, Koste Miličevića, Jovana Bijelića, Ivana Radovića, Živorada Nastasijevića, Milana Konjovića, Veljka Stanojevića, Petra Lubarde...

KVALITET UVEK ISPLIVA
Kolekcionar Dura Popović

Izložba "Srpsko slikarstvo 1900-1950: izbor iz privatnih zbirki" otvorena je do 26. decembra

sakuplja slike već 30 godina. Pet dela od hiljadu, koliko ih ima, pozajmio je za ovu izložbu.

- To je rad koji leći čoveka, posebno ljude koji znaju, sabiraju, tragaju, čekaju. To je draž, izazov imati vrhunska dela, tragati za njima i napraviti jednu koncepciju. Moja kolekcija pokriva čitavu istoriju srpske umetnosti od baroka i romantizma do današnjih dana - kaže Popović za "Blic nedelje".

On tvrdi da se srpska umetnost kotira dobro na svetskom tržištu, ali gore nego što zaslužuje.

- Imamo nesreću što stalno imamo loše, pasivne kadrove u oblasti kulture. Da se malo bolje zauzmu, imali bismo kvalitetnije mesto na svetskoj sceni. Imamo Lubardu koji je pobedio Pikasa (na Svetskoj

izložbi u Parizu 1937 - prim. nov.), a sa cenama je daleko ispod tog nivoa. Mi sami ne cenimo umetnike, kako će nas onda svet ceniti? - pita se Popović.

Lobiranje galerista ne igra tu veliku ulogu, smatra on.

- Jedino u umetnosti ne možete pobeći od pravde. Može neko da lobira i gura nekog autora, ali pravda će tu stići, pa makar i za sto godina. Pogledajte sudbinu Branka Popovića kog su komunisti ubili. Njegov impresionizam je na kraju, ipak, isplivao. Ne može kvalitet da ne ispliva. Možemo ga mi sakrivati, uništavati, raditi protiv njega na sve moguće načine, ali tu pravda mora da stigne - zaključuje Popović.

Izložba "Srpsko slikarstvo 1900-1950: Antologijski izbor iz privatnih zbirki" otvorena je u Domu Vojske do 26. decembra. ■